

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

Факультет соціології

Кафедра соціальних структур та соціальних відносин

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
КОНФЛІКТОЛОГІЯ
для студентів

галузь знань 02 – Культура і мистецтво
спеціальність 028 Менеджмент соціокультурної діяльності
освітній рівень бакалавр
освітня програма Комунікації та управління культурними індустріями (з обов'язковим вивченням двох іноземних мов)
вид дисципліни вибіркова

Форма навчання денна
Навчальний рік 2025/2026
Семестр 5
Кількість кредитів ECTS 3
Мова викладання, навчання та оцінювання українська
Форма заключного контролю залік

Викладач: к.соц.н., доц. Тетяна КУЗЬМЕНКО

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)
на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2026

Розробник: доцент кафедри соціальних структур та соціальних відносин, к.соц.н., доц.
Тетяна КУЗЬМЕНКО¹

ЗАТВЕРДЖЕНО

зав. кафедри соціальних структур
та соціальних відносин

ініціали)

(підпис)

Олег МАЗУРИК

(прізвище та

Протокол № 6 від «10» березня 2026 р.

Схвалено науково - методичною комісією факультету соціології

Протокол № 5 від «13» березня 2026 року

Голова науково - методичної комісії

(підпис)

Тетяна ЧЕРВІНСЬКА

1. **Мета дисципліни** – формуванні теоретичних знань та практичних умінь із діагностування, прогнозування, попередження та конструктивного розв'язання конфліктів. Це забезпечує ефективне управління персоналом, організацію комунікацій та формування стратегій вирішення суперечностей у соціокультурній; розвиток навичок, необхідних для зменшення різних форм насильства в суспільстві, створення умов для мирного співіснування, процвітання прав людини для досягнення культури миру.
2. **Попередні вимоги до опанування навчальної дисципліни:**
 - Знати базові засади соціальної комунікації та етики, культурної антропології, соціолінгвістики та масових комунікацій.
 - Володіти навичками критичного мислення та аналізу текстів.
3. **Анотація навчальної дисципліни:** дисципліна "Конфліктологія " є дисципліною вільного вибору студентів за освітньою програмою – "Комунікації та управління культурними індустріями (з обов'язковим вивченням двох іноземних мов)", спрямована на опанування теорії конфліктів, аналіз причин їх виникнення у соціокультурній сфері та розробку стратегій їх запобігання. Особлива увага приділяється розвитку Soft Skills, зокрема технологіям ненасильницької комунікації, медіації та фасилітації діалогу. Студенти вчаться досягати позитивних функцій конфлікту, трансформувати його у ресурс для розвитку культурного проекту чи організації.
4. **Завдання (навчальні цілі):**
 - засвоєння теорії та типології конфліктів;
 - ознайомлення з процесами конфліктної взаємодії, методами ранньої діагностики конфліктів та запобігання конфліктам;
 - уміння вирішувати конфлікти.

Завдання (навчальні цілі)

- засвоєння фундаментальної теорії та типології конфліктів (від міжособистісних до цивілізаційних).
- оволодіння методами ранньої діагностики соціальної напруженості та картографування конфліктів.
- формування вміння обирати та застосовувати алгоритми примирення та стратегії ненасильницької взаємодії.
- розвиток навичок постконфліктної взаємодії та побудови довіри в творчих колективах.

Дисципліна спрямована на формування таких компетентностей:

- ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 15. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.
- ФК28. Здатність здійснювати ефективні комунікації та розв'язувати конфліктні ситуації у професійній діяльності.
- ФК39. Здатність оцінювати та враховувати плюралізм і різноманіття думок і ефективно спілкуватися із різними аудиторіями.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати теоретичні концепції виникнення конфліктів, категоріально-понятійний апарат конфліктології	лекції, практичні заняття, самостійна робота	Усна відповідь, виконання практичних завдань, самостійна робота, контрольна робота	10
1.2	Знати сутність, структуру та динамічні механізми конфліктів; принципи ненасильницької комунікації.	лекції, практичні заняття, самостійна робота	Усна відповідь, виконання практичних завдань, самостійна робота, контрольна робота	20
2.1	Вміти аналізувати конфліктогенний потенціал у середовищі культурних індустрій; прогнозувати тенденції розвитку організацій в умовах соціальної нестабільності.	лекції, практичні заняття, самостійна робота	Усна відповідь, виконання практичних завдань, самостійна робота, контрольна робота	25
2.2	Вміти застосовувати методи мінімізації конфліктів; ефективно виконувати командні ролі (модератор, медіатор, критик) для вирішення фахових завдань у сфері культури.	лекції, практичні заняття, самостійна робота	Усна відповідь, виконання практичних завдань, самостійна робота, контрольна робота	25
3.1	Комунікація: Презентувати результати діагностики конфліктних ситуацій; аргументувати вибір стратегій примирення та фасилітувати діалог у групі.	лекції, практичні заняття, самостійна робота	Усна відповідь, виконання практичних завдань, самостійна робота, контрольна робота	10
4.1	Автономність та відповідальність: Самостійно здійснювати аналітичний пошук інформації; конструювати соціальні механізми стабільного розвитку та «культури миру» в професійних спільнотах.	лекції, практичні заняття, самостійна робота	Усна відповідь, виконання практичних завдань, самостійна робота, контрольна робота та творче завдання	10

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	4.1
Програмні результати навчання (назва)						
ПРН 11. Виявляти, генерувати і впроваджувати креативні ідеї в професійну діяльність.	+		+	+	+	
ПРН 15. Вміти встановлювати діалог з різними професійними суб'єктами та групами.	+	+	+		+	+
ПРН 23. Ефективно виконувати різні ролі (зокрема організатора, комунікатора, критика, генератора ідей, виконавця тощо) у команді в процесі вирішення фахових задач.	+	+	+	+	+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

Види робіт	Результати навчання	Семестрова кількість балів	
		Min – 60 балів	Max – 100 балів
Усна відповідь, виконання практичних завдань	PH1.1; PH1.2; PH2.1; PH2.2; PH3.1; PH4.1	24	40
Самостійна робота (на лекції/практичному занятті)	PH1.1; PH1.2; PH2.1; PH2.2; PH3.1; PH4.1	10	16
Контрольна робота	PH1.1; PH1.2; PH2.1; PH2.2; PH3.1; PH4.1	26	44
		60	100

Форми контролю	Частина 1. Теми 1-4			Частина 2. Теми 5-8			Всього балів	% відсоток у підсумковій оцінці	PH
	Бали за роботу	Кількість робіт	Загальна кількість балів	Бали за 1 роботу	Кількість робіт	Загальна кількість балів			
Усна відповідь, виконання практичних завдань	5	4	20	5	4	20	40	40	PH1.1; PH1.2; PH2.1; PH2.2; PH3.1; PH4.1
Самостійна робота (на лекції/практичному)	2	4	8	2	4	8	16	16	PH1.1; PH1.2; PH2.1; PH2.2; PH3.1; PH4.1
Контрольна робота	20	1	20	24	1	24	44	44	PH1.1; PH1.2; PH2.1; PH2.2; PH3.1; PH4.1
Всього			48			52	100	100	

Підсумкове оцінювання: залік. Бали накопичуються протягом усього семестру, окремої форми контролю не передбачено. Для студентів, які набрали менше 60 балів, обов'язкове виконання контрольних робіт.

“Підсумковий бал за ВК «Конфліктологія» може бути перезарахований, на основі успішного проходження навчання за сертифікатною програмою «Від конфлікту до співпраці: шлях миробудування», період навчання 23 вересня – 16 жовтня 2025 р., підсумковий контроль – залік, на основі заяви здобувача та відповідного Сертифікату СП «Від конфлікту до співпраці: шлях миробудування», що розроблена та реалізована у рамках проекту «Реформа навчальних програм для сприяння освіті заради миру в Україні, Грузії та Молдові»/«Curriculum Reform to Promote Education for Peace in Ukraine, Georgia and Moldova» 101128854-PeaceEdu-ERASMUS-EDU-2023-CBHE (GA № 101128854)”.

7.2 Організація оцінювання:

1. Усні відповіді, виконання практичних завдань оцінюються по факту проведення практичних занять протягом семестру.
2. Самостійна робота студента за підсумками вивчення певного теоретичного матеріалу виконується на лекційному чи практичному занятті.
3. Контрольні роботи виконуються на наступному занятті після вивчення частин 1 (KP1) і частини 2 (KP2).

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план занять

№ п/п	Назва теми	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
1. Аналітика конфлікту та культура миру				
1.	Конфліктологія як наука. Об'єкт. Предмет. Функції	2	2	5
2.	Конфлікт як соціальне явище. Сутність конфлікту та його структура.	2	2	6
3.	Конфліктогени. Формули конфліктів. Функції.	2	2	8
4.	Сфери розгортання та механізми виникнення конфліктів.	4	2	4
	Контрольна робота 1	-	2	2
		10	10	25
2. Технології трансформації та Soft Skills для «зменшення всіх форм насильства»				
5.	Основні стратегії конфліктної взаємодії. Динаміка конфліктної взаємодії. Моделі розвитку та завершення конфлікту	4	4	10
6.	Війна як граничний соціальний конфлікт та шляхи його трансформації. .	2	2	10
7.	Засоби, технології врегулювання конфліктів	4	2	3
	Контрольна робота 2	-	2	2
		10	10	25
	ВСЬОГО	20	20	50

Загальний обсяг 90 год., в тому числі:

Лекцій – **20 год.**

Практичні заняття – **20 год.**

Самостійна робота – **50 год.**

9. Рекомендовані джерела:

Основна:

- Вирішую конфлікти та будує мир навколо себе. Базові навички медіації однолітків. Навчально-методичний посібник. / Андрєєнкова В.Л., Левченко К.Б., Матвійчук М.М., Дацко О.В. – К.: ФОП Нічога С.О. – 2020. – 200 с.
- Гальтунг Й.. Трансформація конфлікту мирними засобами. Інформаційно-консультативний жіночий центр. 2000, 157 с.
- Закон України Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів). URL: <http://surl.li/dhfjrt>
- Запобігання та протидія проявам насильства: діяльність закладів освіти. Навчально-методичний посібник/ Андрєєнкова В.Л., Байдик В.В., Войцях Т.В., Калашник О.А. та ін. – К.: ФОП Нічога С.О. – 2020. – 196 с.
- Конфліктологія : навч. посіб. / л. М. Герасіна, М. п. трєбін, в. д. воднік та ін. — Х. : право, 2012. — 128 с. <https://surl.li/qasdh0>
- Конфліктологія: Практикум: навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка» освітньою програмою «Управління персоналом та економіка праці» / М. М. Дученко, О. А. Шевчук; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. – 88 с. URL: <http://surl.li/z0jfjk>
- Медіація у професійній діяльності юриста Підручник За редакцією Наталі Крестовської, Луїзи Романадзе. Одеса «Екологія» 2019, 462 с.
- Менеджмент соціальних конфліктів / за наук. ред. І. В. Петренко. К., 2020. 77 с. URL: <http://surl.li/jwyuoi>
- Методичні рекомендації «Поняття конфлікту інтересів згідно Закону України «Про запобігання корупції». URL: <http://surl.li/yrfjoo>

10. Петрінко В.С. Конфліктологія: курс лекцій, енциклопедія, програма, таблиці. Навчальний посібник. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2020. 360 с. URL: <https://cutt.ly/eX9ct7f>
11. Соціальна напруженість у кризовому соціумі: соціально-психологічний аналіз. Монографія. О.Г. Злобіна, М.О. Шульга, Л.Д. Бевзенко та ін. За наук. ред. Злобіної О.Г. – К. 2019.- 291 с.
12. Соціальний конфлікт: інноваційні комунікативні технології врегулювання: практичний посібник [Г. М. Бевз, І. В. Петренко, А. І. Гусев, В. І. Давидов, О. В. Івачевська, Н. С. Малєєва, О. Г. Цукур] / за наук. ред. Г. М. Бевз, І. В. Петренко; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології, 2020. 144 с. URL: <https://cutt.ly/5X9mTDn>
13. Файчук О. Л. Регулювання соціальних конфліктів : методичні вказівки / О. Л. Файчук. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2020. – 44 с. (Методична серія ; вип 302).
14. Фішер Роджер, Юрі Вільям, Паттон Брюс Перемовини без поразки. Гарвардський метод.- Київ: Сварог, 2023. - 248 .

Додаткова:

1. Dr. T. Manichander. Education For Peace. Laxmi Book Publication, Solapur. 2016, 36с
2. <https://wicc.net.ua/media/galtung-un-transcend-book.pdf#page=147.28>
3. Гірник А. М. Основи конфліктології: навч. посібник. К.: Видавничий дім «Києво Могилянська академія», 2010. 222 с. URL: <http://surl.li/dmmqde>
4. Гуменюк Л.Й. Соціальна конфліктологія: навчальний посібник. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2013. – 400 с. URL: <https://cutt.ly/DX3sFj4>
5. Гуменюк Л.Й. Соціологія: Хрестоматія (від першоджерел до сучасності). У 2-х томах. – Т.1. – Львів, 2019. – Тема 12. Соціологія конфлікту. URL: <http://surl.li/ovzccu>
6. Дуткевич Т.В. Конфліктологія з основами психології управління: Навчальний посібник.- К.: Центр навчальної літератури, 2005. - 456 с. <http://surl.li/gynisu>
7. Посібник INSPIRE: дії для впровадження семи стратегій задля припинення насильства стосовно дітей. Одеський Благодійний Фонд «Шлях до дому». 2019, 304 с.
8. Стійкість та згуртованість українського суспільства під час війни. Періодичний звіт на основі моніторингових матеріалів з обраних регіонів України. Випуск 9. Жовтень – грудень 2023 року/ Український незалежний центр політичних досліджень. Київ. Травень 2024. 36 с
9. Яхно Т. П., Куревіна І. О. Конфліктологія та теорія переговорів: навч. посіб. - К., 2018. - 168 с.